

Ελληνικές αρχαιότητες: ενέργειες προστασίας και δημιουργία νομικού πλαισίου / τα πρώτα μουσεία
(βλ σχετικά το βιβλίο της Α. Κόκκου & το βιβλίο της Δ. Βουδούρη, και τα δυο προς επιλογή στον ΕΥΔΟΞΟ)

- Αρχαιότητες επί Τουρκοκρατίας
 - Εποχή Κοραή
 - Εποχή Όθωνα
 - Β΄ μισο 19ου αι.
 - 20^{ος} αι.
-
- - Μουσείο Ακρόπολης
 - - Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

ΤΙ ΡΟΛΟ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝ ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΜΕΡΙΜΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥΣ;;;

Τα μνημεία κατά την τουρκοκρατία

Τι συμβαίνει στον Ελλαδικό χώρο κατά την Ευρωπαϊκή Αναγέννηση;
Τι γνωρίζουν οι Δυτικοί για την Ελλάδα του 15^{ου}-16^{ου} αι. ;;

Ενδιαφέρον συλλεκτών για νομίσματα, χειρόγραφα και ορισμένοι πλούσιοι Ιταλοί έμποροι μεταφέρουν αρχαιότητες και κυρίως κίονες, ως οικοδομικό υλικό πιο πολύ παρά ως έργα τέχνης

Κυριάκος Αγκωνίτης: περιηγητής 15^{ου} αι., αντιγράφει επιγραφές, επισκέπτεται πολλές φορές την Ελλάδα και περιγράφει/σχεδιάζει μνημεία

Αναζωπύρωση ενδιαφέροντος για την Ελλάδα και τα μνημεία της μόλις τον 17^ο αι – στόχος η αποκάλυψη (και απόκτηση) τέχνηργων, όχι η ανακάλυψη του αρχαίου κόσμου. Πώς να κοσμήσει ο δυτικός σπουδαγμένος αριστοκράτης την έπαυλη...

Δημιουργία πρώτων συλλογών στον 17^ο αι, κυρίως στην Αγγλία: στόχος « να μεταμφυτεύσει την Αρχαία Ελλάδα στην Αγγλία» (Arrundel – σήμερα στην Οξφόρδη)

Ο κόμης Arundel και
η Συλλογή του,
Έργο του D. Mytens,
1618

Ο Ch. Towneley και η
συλλογή του
Έργο του Zoffany,
1792

Μέσα 17ου αι: αύξηση περιηγητών από Αγγλία και Γαλλία, βλ. διπλωμάτες όπως ο Jean Giraud & ο Olier de Nointel, χάρη στον τελευταίο ο Jacques Carrey εκανε τα πολύτιμα σήμερα σχέδια του Παρθενώνα το 1674, αλλά και Ιησούτες μοναχούς

1684 Τουρκοβενετικός Πόλεμος. Πολλά σχέδια αρχαιοτήτων από Βενετούς ΑΛΛΑ και η καταστροφική έκρηξη του Παρθενώνα από τον Μοροζίνι και η πρώτη συστηματική αρπαγή αρχαιοτήτων (Λέων Πειραιά στη Βενετία..)

1770-1774 Ρωσοτουρκικός Πόλεμος: νέες αρπαγές και καταστροφές μνημείων έφευγαν πολλά πλοία φορτωμένα με αρχαιότητες από το Αιγαίο για την Ιταλία

18^{ος} – 19^{ος} αι.: η Ελλάδα γίνεται πεδίο μελέτης αρχαίου πολιτισμού. Επιστήμονες και καλλιτέχνες την επισκέπτονται, όπως τα μέλη της Εταιρείας των Dilettanti: Stuart, Revett, Chandler κ.ά. Μνημειώδεις εκδόσεις για τις αρχαιότητες της Αττικής

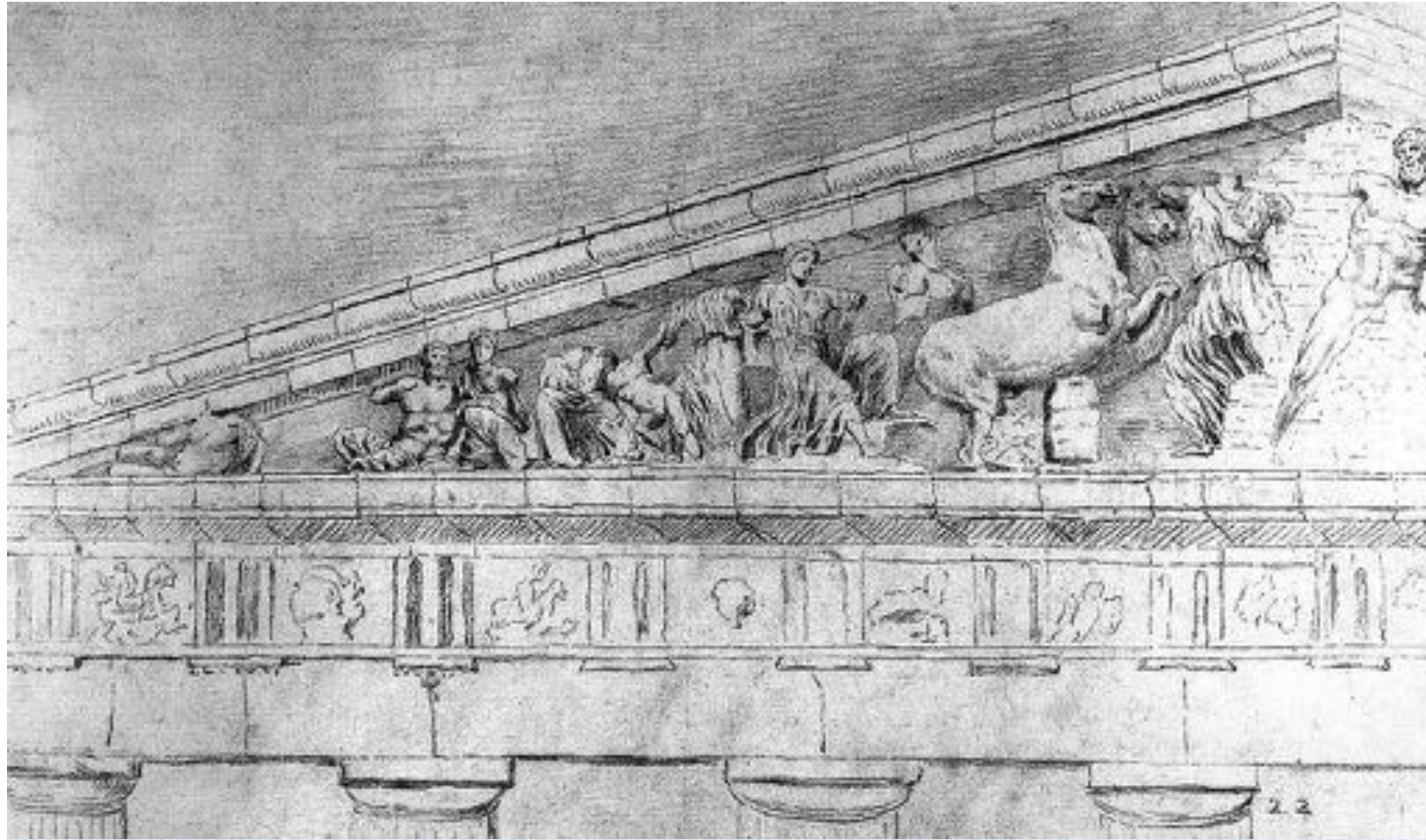
Εξίσου χρήσιμα τα βιβλία των Leake, Choiseul-Gouffier, Dodwell κ.ά. Καταγράφουν όχι μόνο μνημεία αλλά και εντυπώσεις από την σύγχρονη τότε ελληνική πραγματικότητα

Το ίδιο και οι ευρωπαίοι ζωγράφοι όπως ο Le Roy, Dupré, Williams κ.ά.

→ **ΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ** στην Ευρώπη του 18^{ου} και 19^{ου} αι με τη μελέτη της αρχαιότητας στο επίκεντρο

ΠΡΩΤΕΣ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ στη Ν. Ιταλία (Πομπηία, Herculaneum)

J.J. Winckelmann, Ιστορία της Τέχνης της Αρχαιότητας, 1764 και πρώτη μελέτη με επιστημονική μέθοδο

Σχέδιο του αετώματος του
Παρθενώνα από τον J. Carrey
1674

55 σχέδια σε δύο βδομάδες!

Η έκρηξη του Μοροζίνι, 1684

Το λιοντάρι του Πειραιά στη
Βενετία, 1687

Η Εταιρία των Dilettanti, 19ος αι

Francis Basset, 1778

Grand Tour, Ιταλικά τοπία και πληθυσμός, 18^{ος} αι

Anton Raphael Mengs.
Johann Joachim Winckelmann.
67 x 53 cm.
The Hermitage, St. Petersburg, Russia

Απόλλων Belvedere,
Ρωμαϊκό αντίγραφο ελληνικού έργου του 4^{ου} αι πΧ

ΑΡΧΑΙΟΛΑΤΡΕΙΑ & ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Θετικά κι *αρνητικά*...

Choisel-Gouffier, Elgin & Aberdeen με απεσταλμένους Fuvel, Lusieri, Gropius

«Πάρτε ό,τι μπορείτε, μην χάνετε καμιά ευκαιρία να αρπάξετε από την Αθήνα και την περιοχή της ό,τι μπορεί να παρθεί... μην υπολογίζετε ούτε τους νεκρούς, ούτε τους ζωντανούς » από αλληλογραφία του Choisel-Gouffier στον Fauvel

Ελγιν 1801-1805...

Λαθρανασκαφές κι οργανωμένες ξένες αποστολές

Π.χ. ανασκαφή Αιγίνας και ναού Απόλλωνα στη Φιγάλεια (Αρκαδία) μόλις 10 χρόνια πριν την Ελληνική Επανάσταση → διεθνές ενδιαφέρον για την αγορά τους από τον Λουδοβίκο της Βαυαρίας και την Μ. Βρετανία. Μάλιστα για ... προστασία των ευρημάτων φυγαδεύτηκαν στη Ζάκυνθο κι έπειτα στη Μάλτα...

ΗΔΗ ΤΟ **1840** ο γερμανός αρχαιολόγος OTTO MUELLER έλεγε πως **τα περισσότερα λείψανα της αρχαίας τέχνης δεν θα πρέπει να αναζητηθούν στην ελληνική γη αλλά σε ευρωπαϊκές συλλογές...**: αγγλία, γαλλία, ολλανδία, γερμανία, δανία και ιταλία...

Φαυελ – στο σπίτι του στην Αθήνα,
τέλη 18ου-αρχ 19ου

“Μουσείο” Fauvel στο κέντρο της Αθήνας... καταρρέει με την Επανάσταση

Πλούσια και η συλλογή του Lusieri και του Gropius – ο τελευταίος φέρεται ότι μεσολάβησε πολλές φορές στους Τούρκους για να σωθούν αρχαιότητες

ΕΝΤΟΙΧΙΣΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΑ σε εκκλησίες, ελαιοτριβεία, επιγραφές ως σκαλοπάτια

Κείμενα περιηγητών: «αδιαφορία Ελλήνων για τις αρχαιότητες», «αδιάφορη ή μάλλον κατά περίπτωση ενδιαφέρον των Τούρκων για της αρχαιότητες» - βλ. Αλή Πασάς και ανασκαφές για να δώσει δώρα...

Μετά τον Ελγιν η Κωνσταντινούπολη απαγόρευσε την έξοδο αρχαιοτήτων από την επικράτειά της αλλά η διάταξη αυτή δεν ίσχυσε ποτέ...

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑ, ασβεστοποίηση και πολεμικές επιχειρήσεις π.χ. τείχος Αθηνών 1778 εναντίον των Τουρκαλβανών που ενοχλούσαν τούρκους κι έλληνες... φτιαγμένο από τον αρχαίο ναό του Ιλισου, το υδραγωγείο του Αδριανού κά.

Επίσης, κατασκευή τζαμιών με αρχαίο υλικό, τεκέδες, αλλά και κρήνες

(βλ. παραδείγματα σε κτήρια μέχρι και σήμερα, από την Τεγέα)

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΓΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ιδρυση σχολείων στα τέλη της τουρκοκρατίας, έλληνες λόγιοι.

Αδ. Κοραής 1803: « είμαστε απόγονοι των Ελλήνων, πρέπει να προσπαθήσουμε να ξαναγίνουμε άξιοι αυτού του ονόματος ή να μην το χρησιμοποιούμε »

1807 μετά την αρπαγή χειρογράφων από την Πάτμο από τον Ed. Clarke «μήτε χαρίζομεν, μήτε πωλούμε πλέον τα προγονικά κτήματα»

13 προτάσεις Κοραή για τη διαφύλαξη των μνημείων λόγου και τέχνης και ανάθεση της εφαρμογής τους στο Οικουμενικό Πατριαρχείο

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΑΝΑΛΟΓΟ ΚΕΙΜΕΝΟ... δυστυχώς έμειναν μόνο στη θεωρία οι προτάσεις του

1813: ιδρύεται η ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, 3 ισπανικά τάλαρα η συνδρομη μέλους, δεκτοί έλληνες και ξένοι που υπηρετουν τον σκοπό της εταιρείας. Φροντίδα για αρχαιότητες, Καταστατικό για συγκεκριμένες ενέργειες και έλεγχος στους περιηγητές... βλ. τι έγινε με την Αιγίνα και τη Φιγάλεια

Κρίσιμη περίοδος για τις αρχαιότητες η έναρξη της επανάστασης του 1821

Προσπάθειες διαφύλαξης μνημείων από Έλληνες και ξένους

1821 Ομέρ Βρυώνης εισβάλλει στην Αττική: μεγάλες καταστροφές – σεβασμός στην Ακρόπολη όπου ήταν κλεισμένοι οι Τούρκοι
Μάλιστα λέγεται ότι οι Αθηναίοι έδωσαν στους Τούρκους βόλια για να πάψουν να αφαιρούν μολύβι από τα μνημεία της Ακρόπολης...

1824: η ΦΜ αναγγέλλει την ίδρυση μουσείου στην Αθήνα (Ανδρούτσος και Γκούρας για την Αθηνά Πολιάδα... που όμως λειτουργούσε ως πυριτιδαποθήκη!)

Ενέργειες Προσωρινής Διοίκησης: **1825** ο ολλανδός συνταγματάρχης Rottiers αρπάζει αρχαιότητες από την Αθήνα αλλά **και την Αφροδίτη της Μήλου** - - απάντηση Αλ. Μαυροκορδάτου → Το θέμα παίζει στον διεθνή τύπο της εποχής ενώ σε αθηναϊκή εφημερίδα ο Gropius δικαιολογεί τις αρπαγές πριν την Επανάσταση, πλην του Ελγιν

Τοποθέτηση Εφόρου Παιδείας

ΟΛΕΣ ΑΥΤΕΣ ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΣ ΣΤΑΜΑΤΟΥΝ το 1826 με την εισβολή του Κιουταχί στην Αθήνα και την πολιορκία της Ακρόπολης

... δια αυτά πολεμήσαμεν... Μακρυγιάννης

«Είχα δυο αγάλματα» σημειώνει ακόμα «περίφημα, μια γυναίκα κι ένα βασιλόπουλο, ατόφια -φαίνονταν οι φλέβες, τόση εντέλειαν είχαν. Όταν χάλασαν τον Πόρο, τά 'χαν πάρει κάτι στρατιώτες, και στ'Άργος θα τα πουλούσαν κάτι Ευρωπαίων· χίλια τάλαρα γύρευαν [...]. Πήρα τους στρατιώτες, τους μίλησα: 'Αυτά, και δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουνε, να μην το καταδεχτείτε να βγουν από την πατρίδα μας. Γι'αυτά πολεμήσαμε'» (Β' 303). Καταλαβαίνετε. Δε μιλά ο Λόρδος Βύρων, μήτε ο λογιότατος, μήτε ο αρχαιολόγος· μιλά ένας γιος τσοπάνηδων της Ρούμελης με το σώμα γεμάτο πληγές. «Γι'αυτά πολεμήσαμε». Δεκαπέντε χρυσοπίκιλτες ακαδημίες δεν αξίζουν την κουβέντα αυτού του ανθρώπου. Γιατί μόνο σε τέτοια αισθήματα πραγματικά και όχι σε αφηρημένες έννοιες περί του κάλλους των αρχαίων ημών προγόνων ή σε καρδιές αποστεγνωμένες που έχουν πάθει ακαταληψία από το φόβο του χύδην όχλου.

Ένας Έλληνας - ο Μακρυγιάννης

Πηγή: Γιώργου Σεφέρη, «Δοκιμές», εκδ. Ίκαρος, Αθήναι 1981 (4).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Κυβερνήτης της Ελλάδος, 1827

1828 : Ίδρυση Ορφανοτροφείου Αίγινας και στο ίδιο κτήριο πνευματικά Ιδρύματα, όπως το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, η Εθνική Βιβλιοθήκη κ.ά.

Πρώτα μέτρα Καποδίστρια:

Περιορισμός λαθραίας εξαγωγής αρχαιοτήτων

Παράδοση στις Αρχές... αλλά και διπλωματική υποχώρηση στη Γαλλική Αποστολή του Μοριά για «εξαγωγή συντριμμάτων»

1829: ΊΔΡΥΣΗ Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου στην Αίγινα και διευθυντής ο Ανδρέας Μουστοξύδης

- Προτάσεις για καταγραφή αρχαιοτήτων, απαγορευση ανασκαφών χωρίς άδεια, ενημέρωση πολιτών για νόμο κατά της αρχαιοκαπηλίας

Επιστολή Μουστοξύδη προς Κανάρη, ευχαριστώντας τον που ψάχνει στα ταξίδια του και μεταφέρει με το πλοίο του αρχαιότητες στην Αίγινα

Ενημέρωση κατοίκων για το τι είναι το Μουσείο και τι ονομάζουμε αρχαιότητες

ΑΛΛΑ... δεν φρόντισε η Κυβέρνηση εξίσου για τη διατήρηση ερειπίων, βλ. χρήση υλικού από ναό Απόλλωνα στην Αίγινα για κατασκευή προκουμαίας και στέγης...

Ορφανοτροφείο Αιγίνας

Στον 20 αι το ορφανοτροφείο της Αιγίνας λειτουργησε ως κτήριο φυλακών κυρίως εξορίστων και πριν ως στρατιωτική σχολή, λοιμοκαθακτήριο, φρενοκομείο... Και τώρα ξανά ως μουσείο

1831 Δολοφονία Καποδίστρια – προσωρινη διοίκηση

1832 Ανάθεση στους Κλεάνθη και Schaubert να συντάξουν το πολεοδομικό σχέδιο των Νεων Αθηνών και Κυριακός Πιπτάκης Επιστάτης Αρχαιοτήτων

1833 αφιξη Όθωνα στην Ελλάδα

1837 Μεταφορά Μουσείου από την Αίγινα στην Αθήνα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

Fr. Thiersch γερμανός φιλέλληνας, περιηγητής και ανασκαφέας – δεκτός από Καποδίστρια με τον όρο τα ευρήματα των ανασκαφών του να παραμείνουν στην Ελλάδα. Ασχολείται τόσο με την αρχαιολογία όσο και με την πολιτική κατάσταση στη χώρα, υποστηρικτής του Όθωνα

Γαλλική Αποστολή του Μοριά: προάγγελος των ξένων αρχαιολογικών σχολών στην Ελλάδα
Αφιξη το 1829 για εξιχνίαση του περικλεούς τόπου (Πελ/σου) → πρώτη φορά ανασκαφές με τάξη και μέθοδο, και για τα βυζαντινά μνημεία
Φεύγοντας βέβαια πήραν μαζί τους «σουβενιρ» από την Ολυμπία «expédition de Morée”

Σ. Κλεάνθης και Ε.
Σάουμπερτ, Το Σχέδιον των
Αθηνών, 1833

ΜΕΤΡΑ ΕΠΙ ΟΘΩΝΑ

1833 Διάταγμα για ανασκαφή και διαφύλαξη αρχαιοτήτων, απαγόρευση λαθραίας εξαγωγής

Ίδρυση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας = > Γενικός Εφορος ο Γερμανός Anton Weissenburg και υποέφοροι οι **Ludwig Ross, Κυριακός Πιττάκης και Ιωάννης Κοκκώνης**, με έδρα αντίστοιχα την Πελοπόννησο, την Στερεά και τα Νησιά του Αιγαίου
Διορίζονται και οι τρεις με εισήγηση του Σπ. Τρικούπη, τότε υπουργού Παιδείας

ΠΡΩΤΟΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

10/22 Μαΐου 1834 περί επιστημονικών και τεχνολογικών συλλογών, περί ανακαλύψεως και διατήρησης αρχαιοτήτων και της χρήσεως αυτών (επιρροή από ιταλική νομοθεσία). Καθορισμός ίδρυσης μουσείων, συλλογών και κάθε είδους ενέργειες που αφορούν τις αρχαιότητες

«Γραφείο Δημοσίου Οικονομίας» → καταγραφή, σχεδιασμός και αξιοποίηση αρχαίων, γνωριμία ουσιαστικά με τη χώρα ...
ΟΥΔΕΠΟΤΕ εφαρμόστηκε...

Σπουδαία η συμβολή του **Ross**,

-βλ. ανασκαφές σε Τεγέα, Γύθειο. Μεγαλόπολη, Σπάρτη και Αθήνα (μαζί με τον περίφημο αρχιτέκτονα Leon von Klenze)

-«ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ» στεγάζεται στο Θησείο, δηλ. ναό Αθηνάς και Ηφαίστου στην Αρχαία Αγορά

-1835: απομάκρυνση Βαυαρικής φρουράς από την Ακρόπολη (ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΠΛΕΟΝ ΦΡΟΥΡΙΟ)

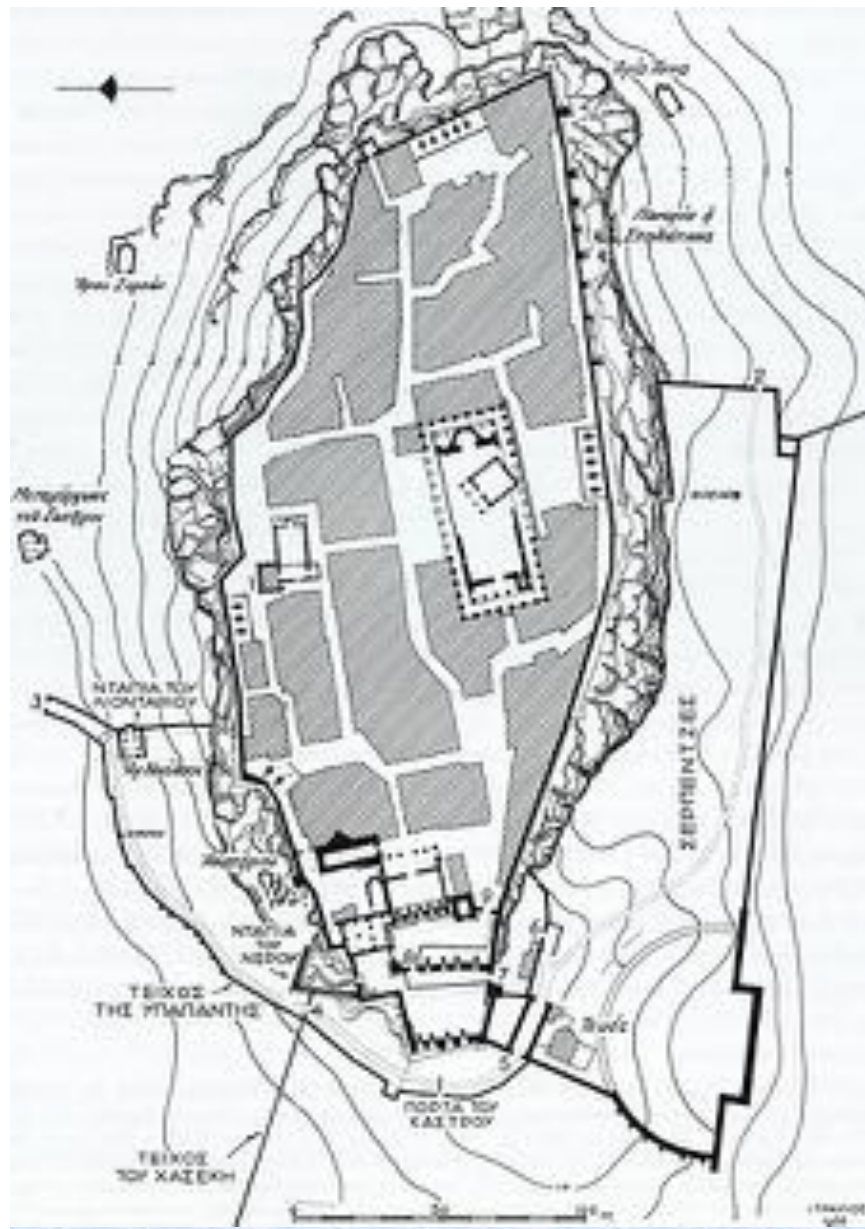
- Περιήγηση σε όλη την Ελλάδα
- Συντήρηση μνημείων

ΣΥΜΒΟΛΗ ΞΕΝΩΝ αρχιτεκτονων στην Αρχαιολογική Υπηρεσία: Christian & Theophil Hansen, Schaubert (αναστήλωση ακρόπολης)

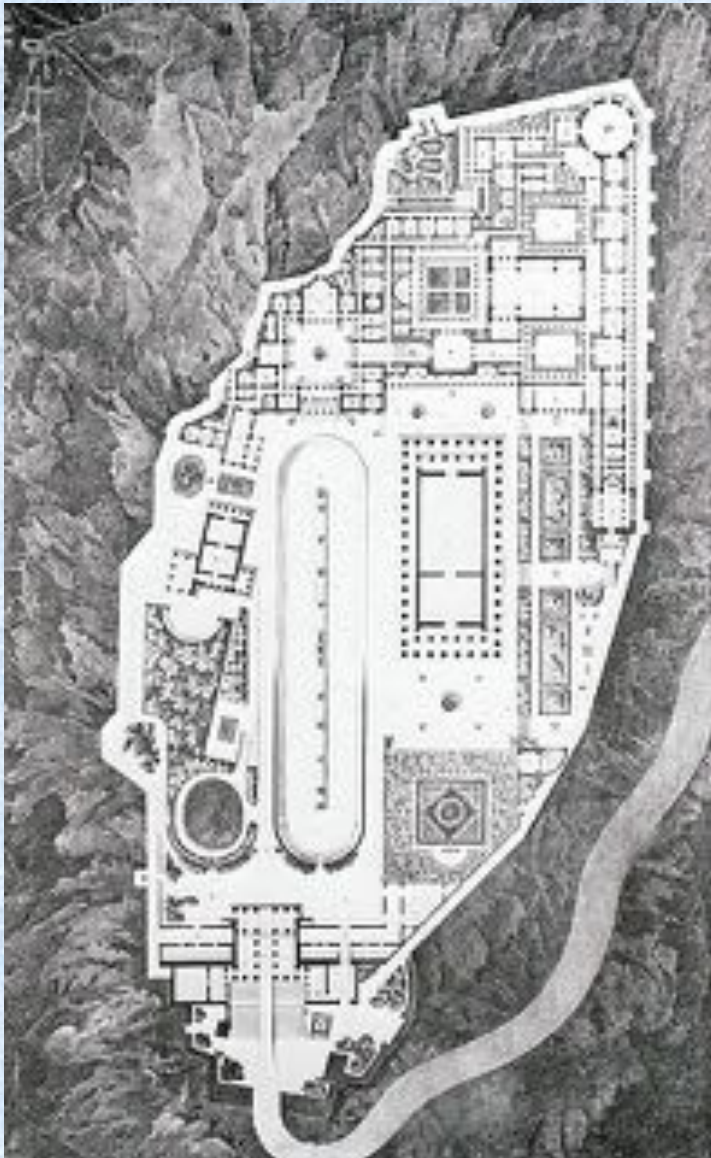
Von Klenze και πρόταση του ο «καθαρισμός» του Ιερού Βράχου από νεώτερα Μνημεία

Καθαρισμός και αναστήλωση αρχαιων μνημείων...τί κρατάμε, τί πετάμε;
Η Ακρόπολη επί τουρκοκρατίας, αρχ. 19 ου αι πΧ

Η Ακρόπολη επί τουρκοκρατίας, αρχ. 19 ου αι πΧ

«Θα πρέπει να έρθουν ο Φειδίας και ο Καλλικράτης...» αναφέρει στις επιστολές του τον Μάρτιο του 1836 ο Βασιλιάς «...και πάνω από όλα, ολόκληρο το υλικό που είχε χρησιμοποιήσει ο ίδιος ο Περικλής».

Είμαστε αληθινά τόσο φτωχοί εδώ πέρα ώστε αδυνατούμε να επισκευάσουμε ακόμη και τον δρόμο για την Πεντέλη!» → Απάντηση στα σχέδια του γερμανού αρχιτέκτονα

Karl Friedrich Schinkel, 1834

Leo von Klenze, Ακρόπολη, 1846

Ακολουθούν Γάλλοι, γερμανοί κι έλληνες αρχιτέκτονες όπως ο **Λύσανδρος Καυταντζόγλου**, ο **Παναγής Κάλκος** και ο **Ernst Ziller** και ο περίφημος **Wilhelm Dörpfeld**

Απομάκρυνση Ross από την υπηρεσία – αιτία: η δημοσίευση υλικού που είχε παραχωρηθεί για μελέτη σε άλλον... και αντιπαράθεση με τον Πιττάκη. Διορίζεται τότε ο Ross καθηγητής αρχαιολογίας στο νεοσύστατο Πανεπιστήμιο ως και το 1943, όταν το ελληνικό συνταγμα απαγόρευσε στους ξένους να μετέχουν σε δημόσιες υπηρεσίες.

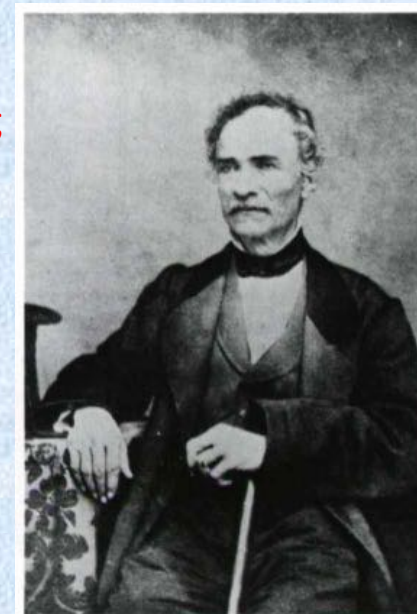
Ο Πιττάκης κυριαρχεί στην Αρχαιολογική υπηρεσία καθόλη την οθωνική περίοδο - «Ο πρώτος Έλληνας αρχαιολόγος»

Έκδοση Αρχαιολογικής Εφημερίδος το 1837

ΙΔΡΥΣΗ της ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 1837 – έλληνες και ξένοι εταίροι, έκδοση των Πρακτικών, διάσωση μνημείων και ανασκαφές

1845 Προϋπολογισμός Υπουργείου Παιδείας από τον Κωλέττη: ποσό για την ανέγερση μουσείου Ακρόπολης και αγορά οικοπέδων με αρχαιότητες, συγκρότηση νομισματικού μουσείου, πρόταση για έκτυπα και εκμαγεία Θεσμός αρχαιολογικών σχολών με πρώτη τη Γαλλική Δωρητές πχ ο αυστριακός πρέσβης δωρίζει ..την Πνύκα στην Ελληνική Κυβέρνηση

Επιστρατεύονται δάσκαλοι, υπάλληλοι κι απλοί πολίτες για να σταματήσει η λαθραία εξαγωγή αρχαιοτήτων

Ο αρχαιολόγος Κυριακός Πιττάκης, από τους ιδρυτές της Αρχαιολογικής Εταιρείας.

ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΑΘΗΝΩΝ

Πρόβλεψη για ανασκαφές στο Σχέδιο των Schaubert και Κλεάνθη και ακόμη περισσότερο μετά τις αλλαγές του von Klenze υπό την πίεση των κατοίκων

Η διάσωση των αρχαιοτήτων απαιτεί θυσίες και μεγάλα χρηματικά ποσά... πχ...

1854 αιτημα αρχης αργολιδοκορινθίας για καθαρισμό του τάφου του Ατρέα που είχε μεταμορφωθεί σε ποιμνιοστάσιο

Καθημερινά έρχονταν στο φως νέα λείψανα λόγω της συνεχούς ανοικοδόμησης σε Αθήνα και επαρχία

Τα νεώτερα μνημεία δεν εκτιμήθηκαν όσο τα αρχαία - - εξαφανίστηκε ο Μεσαίωνας από την Ακρόπολη, κατεδάφιση πολλών βυζαντινών εκκλησιών συχνά χωρίς λόγω – μέχρι και η **Καπνικαρέα** κόντεψε να ισοπεδωθεί

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1863-1900

Ζωστά τα μέτρα που θεσπίστηκαν επί Οθωνα αλλά δεν υπήρχαν πάντα ικανά άτομα για να τα υπηρετήσουν

Εξωση Οθωνα το 1862 και σύντομα επανέρχεται το ενδιαφέρον για τις αρχαιότητες από τον τότε υπουργό Παιδείας Επαμ. Δεληγιώργη... κατηγορίες για την προηγούμενη κυβέρνηση, πλήθος σχεδίων και προγραμμάτων όλα περιορισμένης πραγματοποίησης.

Σημαντική μορφή στην αρχαιολογία της εποχής ο Στέφανος Κουμανούδης: τονίζει τη μεγάλη ανάγκη νεών αρχαιολόγων καθώς η σύσταση της αρχαιολογικής Υπηρεσίας είναι πολύ φτωχική.

ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ - - 1845 «πού σπεύδει η τέχνη των Ελλήνων σήμερα»

Λιγοστοί αλλά εμβληματικοί αρχαιολόγοι της εποχής όπως ο **Παν. Καββαδίας – μετέπειτα διευθυντής της Αρχ Υπηρεσίας, ο Τσουντας, ο Στάης, ο Κοντολέων, ο Κουρουνιώτης, ο Σκιάς, ο Σωτηριάδης κ.ά.**

Πρώτος «αρχιφύλαξ αρχαιοτήτων» ο Ζήσης Σωτηρίου 1863

Δράση Αρχαιολογικής Εταιρείας

-με ανασκαφές και εκτός Αθηνών, πχ Ελευσίνα

-Αιτημα για διορισμούς εφόρων στις επαρχίες για πρόληψη φθορών και αρπαγών – μεταπηδήσεις αρχαιολόγων από τον έναν φορέα στον άλλο

-Μόρφωση αρχαιολόγων

- Απαλλοτριώσεις (ελευσίνα, Καστρί Δελφών)

Δελφοί – ανασκαφή της εισόδου του ναού του Απολλωνα

Το Καστρί

ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΓΙΑ ΦΘΟΡΕΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΑΡΧΑΙΟΚΑΠΗΛΙΑ

Τάφοι Τανάγρας και Κορίνθου

Το **1872** η Αρχαιολογική Εταιρεία δημοσιεύει σε ειδικό φυλλάδιο τον αρχαιολογικό νόμο και τις σχετικές εγκυκλίους για την επιτήρηση των αρχαιοτήτων

Σε ρόλο επιτηρητή νομάρχες, δάσκαλοι και έπαρχοι, δασονόμοι, οικονομικοί έφοροι...

Γνωστοποίηση ότι το Υ. Παιδείας αγοράζει σε καλή τιμή αρχαία... για να αποτραπεί η φυγή προς τα έξω, το ίδιο πράττει και η Αρχ Εταιρεία

Μεγάλες Ανασκαφές από τα τέλη του 19^{ου} αι

1872 Γάλλοι στη Δήλο

1892 Γάλλοι στους Δελφούς

1875 Γερμανοί στην Ολυμπία

1876 Schliemann σε Μυκήνες, Τίρυνθα, Ορχομενό

1882 Αρχ Εταιρεία στην Ελευσίνα

1885 Καββαδίας στην Ακρόπολη

1899 Evans στην Κρήτη

Τέλη 19^{ου} Τσουντας στις Κυκλάδες και μετά στη Θεσσαλία (Διμήνη και Σέσκλο)

ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΗΣΗ 1874 από το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο ολόκληρης της Αττικής

Ταναγραία, Αγαλμάτιο, 3ος αι πΧ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΞΕΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ στη διάσωση μνημείων και ανασκαφή

1846 Γαλλική Σχολή

1874 Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο

1882 Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών

1886 Βρετανική Σχολή

1898 Αυστριακό Ινστιτούτο

1900 Σχέδια για Ρωσική Σχολή

1909 Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή

1953 Σουηδικό Ινστιτούτο

2017 Ρουμανικό Ινστιτούτο

➔ Οικονομική βοήθεια, μελέτη, δημοσίευση, νεοκλασικά κτήρια, βιβλιοθήκες, κέντρα ερευνών...

1885 Αρχαιολογικό Δελτίο και Π. Καββαδίας Γενικός Διευθυντής Αρχαιοτήτων

1899 ΝΕΟΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ αντικαθιστά εκείνον του 1834 (τον ασπάζεται το 1899 και η αυτόνομη Κρήτη)

Διατάξεις περί προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος με ή πλησίον αρχαιοτήτων

Παράλληλα στα τέλη του 19^{ου} αναπτύσσεται το **ενδιαφέρον για νεότερα μνημεία** και η ίδρυση αντίστοιχων εταιρειών
Γνωστός για την αρχαιολογική του Δράση ο **Θρακικός Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος εν Ραιδεστω** (βλ. και πρόσφατη εκθεση στο ΑΜ Θεσσαλονίκης και Αλεξανδρούπολης), ο Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος Κρήτης κ.ά.

1900-1976

Προσάρτηση ελληνικών εδαφών → νέα πλούσια ευρήματα → πολλαπλασιασμός ευθυνών της Αρχ Υπηρεσίας

1864 Ενωση Επτανήσου

1880-81 Θεσσαλία και Ηπειρος (τμήμα)

1912-13 Τελος Βαλκανικών Πολέμων και διπλασιασμός ελληνικών εδαφών

1948 Δωδεκάνησα

ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ στην αρχαιολογία της εποχής

Το Α΄ Διεθνές Αρχαιολογικό Συνέδριο στην Αθήνα το 1905 –

κάλυπτε όλες τις εποχές και τις ειδικότητες, και προσέλκυσε μεγάλους ερευνητές της εποχής από τον Willamowitz ως τον Wiegand, Furtwängler, Robert, Evans Strzygowski...

Διήρκεσε επτά μέρες και είχε πολλές εκδρομές, δεξιώσεις μέχρι και λαμπαδηδρομίες

ΣΤΡΟΦΗ ΚΡΑΤΟΥΣ στην κάλυψη αναγκών Αρχ Υπηρεσίας

1910: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ: στο Υπ Παιδείας ιδρύονται τώρα η αρχ Υπηρεσία και το Αρχ Συμβούλιο, δημιουργούνται 7 αρχ περιφέρειες, 10 έφοροι κλπ

1910: ΙΔΡΥΣΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ προς συντήρηση, διάσωση, ανεύρεση και εποπτεία των εν Ελλάδι αρχαιοτήτων και λοιπών αναγκών της Αρχ Υπηρεσίας [1929 Ταμείο Απαλλοτριώσεων Αρχ Χώρων, 1939 Υπηρεσία Διαχείρισης αρχαιολογικών πόρων → 1961 Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων]

Το έργο της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας στη Μικρά Ασία

1920-1922 ελληνοτουρκικός πόλεμος, ακολουθούν ελληνες αρχαιολόγοι με διευθυντή τον **Γεώργιο Οικονόμου και έπειτα τον Κ. Κουρουνιώτη**

Περισυλλέγουν ότι μπορούν από συλημμένες ιδιωτικές συλλογές, μνημεία και τα μεταφέρουν στη Σμύρνη στην Ευαγγελική Σχολή ... μέχρι και ανασκαφές έκαναν το 1921 ο Σωτηρίου ανασκάπτει τον ναό του Αγ Ιωάννη Θεολόγου στην Εφεσσο και ο Κουρουνιώτης στη Νύσα επί Μαιάνδρο ==> ΠΡΟΣΦΥΓΑΚΙ του ΕΑΜ

Ελάχιστα έφεραν τελικά στην Αθήνα μετά την καταστροφή

... ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ... η αρχαιολογία μπαίνει σε δεύτερη μοίρα μέχρι το 1930

1931 – ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Αρχικά θα το αναλάμβανε η αρχ υπηρεσία (απόφαση του 1921) αλλά μεσολάβησε η καταστροφή και έτσι εκχωρήθηκε στην ΑΣΚΣΑ

Προσπάθειες οργάνωσης μουσείων

Έκδοση αρχαιολογικού γραμματόσημου για συλλογή εσόδων

1938 Εορτασμός 100 χρόνων Αρχ Εταιρείας

1932 ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ (Σε ισχύ μέχρι το 2002 !!!!! Και τον Νομο για την Προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς)

– το 1927 είχαν καθοριστεί οι υποχρεώσεις των ξένων Σχολών

... Και προτού ορθοποδήσει η Υπηρεσία, έρχεται ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος

Αγωνιώδεις προσπάθειες για τη φύλαξη, κάλυψη και διάσωση μνημείων και εκθεμάτων – βλ. ταφές στο Εθνικό Μουσείο

Ακόμη πιο δύσκολη η συντήρησή τους μετά τον Πόλεμο: σπασμένα αντικείμενα, οξειδωμένα από την υγρασία, σκουριασμένα. Οι αρχαιολογικοί χώροι δεν έπαθαν μεγάλες ζημιές σε σχέση με τις φθορες βυζαντινών εκκλησιών

Βλ. ομιλία Πασχαλίδη στο <http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=2617>

ΛΗΞΗ Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου

Οργανωμένες ανασκαφές από το ελληνικό κράτος και τις ξένες σχολές, προώθηση της τοπογραφίας ειδικά των μεγάλων ιερών και των αρχαίων πόλεων

Καλύτερη οργάνωση Μουσείων, σε σύγχρονα κτήρια... και αναστηλώσεις

1947 ΝΟΜΟΣ πρόσφατου ταχυδρομικού τέλους υπερ αναστηλώσεως και στερεώσεως βυζαντινών ναών (καταργήθηκε)

1951 ΙΔΡΥΣΗ Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών στη Βενετία

Αρχαιολογική νομοθεσία και για τα νεότερα μνημεία, δηλ. όσα χρονολογούνται μετά το 1830

1960 Μεταφορά Αρχ Υπηρεσία από το Υπ Παιδείας στο Υπ Προεδρίας της Κυβερνησης ως Ανεξάρτητη υπηρεσιακή μονάδα και στα **1971** υπάγεται στο Υπ Πολιτισμού ως Γενική Διεύθυνσις Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεως»

2002 ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς ΜΕ ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ

Εφορείες κλασικών και βυζαντινών αρχαιοτήτων, εφορεία αρχαιοπωλείων και ιδιωτικών συλλογών

1967 Α΄ Συνέδριο Ελλήνων Αρχαιολόγων: αναγκη οργάνωσης μουσείων και καταπολέμησης της αρχαιοκαπηλίας, καμπανάκι για τη μόλυνση του περιβάλλοντος

Το Μουσείο της Ακρόπολης και το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Τα πρώτα που χτίστηκαν μετά τα μέσα του 19^{ου} αι, το ένα ειδικά για τα ευρήματα της Ακρόπολης , το άλλο για τα σπουδαιότερα έργα από όλη την Ελλάδα (συν τη νομισματική και επιγραφική συλλογή)

Για το Μουσείο της Ακρόπολης - η ύπαρξή του κρίθηκε επιτακτική ήδη από το **1844** με τον Πιπτάκη να ζητάει άδεια να χτίσει το μουσείο στα ανατολικά του βράχου. Τελικά, έναν χρόνο μετά τον θάνατό του, το **1862** αποφασίζεται η ίδρυσή του και καλείται η Αρχ Εταρεία να υποδείξει κατάλληλη θέση για το κτήριο

Η ανέγερσή του θεσπίζεται το **1863** σε σχέδια του Π. Κάλκου, οι εργασίες θεμελίωσης ξεκινούν στα **1864** και σταμάτησαν αμέσως καθώς πέτυχαν τους περίφημους περσικούς αποθέτες της Ακρόπολης με πλήθος γλυπτών όπως από το αέτωμα του ναού της Αθηνάς, τον Μοσχοφόρο κ.ά. Εξ αρχής λοιπόν φαίνεται η αστοχία επιλογής του χώρου στην Ακρόπολη. Ειδικά όταν δεν είχε καν ολοκληρωθεί η μελέτη της – μάλιστα στα **1888** αναγκάστηκαν να σκάψουν το δάπεδο του μουσείου κι έτσι ανακαλύφθηκε ένα τμήμα του πελασγικού τείχους της Ακρόπολης

Έπειτα προτείνεται να σκαφεί ο χώρος στα ΒΔ του Παρθενώνα αλλά και παλι συναντούν αρχαιότητες, **1865** τροποποιήσεις στο αρχικό σχέδιο και ανέγερση στα ΝΑ του Παρθενώνα σύμφωνα με την αρχική πρόταση.

Αισιόδοξες προβλέψεις για ολοκλήρωση των εργασιών (11 αίθουσες 20X40 μ κτήριο) σε 6-7 μήνες... αλλά τελικά χρειαστηκαν 9 χρόνια, το **1874**. Το μουσείο εμπλουτίστηκε κατά πολύ με τις μεγάλες ανασκαφές του Π. Καββαδία → Κόρες, αετώματα κλπ Τα εκμαγεία που στέγαζε το μουσείο ως τότε μπαίνουν σε δευτερευουσες θέσεις.

1888 δημιουργία βοηθητικού μικρότερου μουσείου στα ανατολικά

1914 απόφαση για επέκταση και συνενωση των δύο μουσείων, αλλά αυτό θα γίνει μόλις μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Επί Β΄ ΠΠ τα εκθέματα μεταφέρονται στο Εθνικό Μουσείο για προστασία ή στις γύρω σπηλιές. Βγαίνουν από τις κρυψώνες τους το 1946 και 1947

Π. Καραντινός 1953 – πρώτα σχέδια για το νέο Μουσείο και επανέκθεση από Γ. Μηλιάδη
Το Μουσείο ξανανοιξε το 1956 και ολοκληρώθηκε η έκθεση στα 1964

Σήμερα... και χθες...

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΑΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Η δημιουργία του ΕΑΜ υπήρξε πανελλήνιο αίτημα με την απελευθέρωση του ελληνικού κράτους, αλλά μόλις στα τέλη του 19^{ου} αι το όνειρο έγινε πραγματικότητα

Το πρώτο Αρχ Μουσείο ιδρύθηκε στην Αιγίνα το 1829 και η δολοφονία του Καποδίστρια ακύρωσε τα σχέδια για εμπλουτισμό του.

Επί Οθωνα και τον νόμο του 1834 ορίζεται η ίδρυση στην Αθίνα Κεντρικού Δημόσιου Μουσείου δια τας αρχαιότητας – κι έκτοτε ξεκινούν τα σχέδια...

Σχέδιο Leo von Klenze, φήμη ως αρχιτέκτονας Μουσείων, βλ. Γλυπτοθήκη Μονάχου και Παλαιάς Πινακοθήκης, φιλέλληνας και συμβάλλον στη μελετη αρχαιοτήτων.

Όταν έρχεται στην Αθήνα βρίσκει το σχέδιο για το πρώτο πολεοδομικό ιστό των Αθηνών και τις αντιδράσεις της Αντιβασιλείας και των κατοίκων σε αυτό (Κλεάνθης & Schaubert), έτσι το τροποποιεί στα 1834

Στα πλαίσια αυτής της αλλαγής εντάσσει κατά επιθυμία του Οθωνα μια «Εθνική Γλυπτοθήκη» στα ΝΑ της Ακρόπολης, εκεί που χτίστηκε αργότερα το Μ. Ακρόπολης, και μάλιστα πρότεινε να φυτέψουν τριγύρω ελιές. Φοίνικες και κυπαρίσσια...

Στα 1836 επανέρχεται και αναθεωρεί: το νεοκλασικό μεγάλο μεγέθους κτήριο θα διασπούσε την προσοχή από τις αρχαιότητες της ακρόπολης και αντιπροτείνει ως σημείο ανέγερσης τον λόφο του Αγ Αθανασίου στον Κεραμεικό

Εξαιρετικό σχέδιο με βάση την ασυμμετρία και συνδυασμό κτηρίων που συνδέονται με στοά, πολλά επίπεδα και πολλαπλές είσοδοι - ήθελα να στεγάζονται εκεί πολλές τέχνες εξού και η ονομασία του ως ΠΑΝΤΕΧΝΕΙΟΝ

Υπερβολικά τα έξοδα κατασκευής και για αυτό το σχέδιο του von Klenze πάγωσε

Από το 1854 η ελληνική κυβέρνηση εγγράφει στον προϋπολογισμό 10.000δρχ τον χρόνο για τα έξοδα κατασκευής του
Το 1856 ο Παν. Σούτσος φέρει ξάνα το θέμα στην επικαιρότητα – στροφή σε έλληνες της διασποράς και πρέσβεις όπως τον
Ελληνα πρέσβη στην Πετρούπολη, Ραγκαβη, για να αναζητήσει εκεί δωρεές

1856 - Δωρεά 200.000δρχ από τον Δ. Βερναρδάκη ή Μπεναρδάκη από την Πετρούπολη – δωρεές στο Μουσείο, το Πανεπιστήμιο, την Κρητική Επανάσταση

1858 διάταγμα που καθορίζει την ανέγερση του Μουσείου αλλά και προκηρύσσει αρχιτεκτονικό διαγωνισμό... με συγκεκριμένες προδιαγραφές: σύνταξη σχεδίων σε ένα έτος, να διαιρείται σε εποχές και θεματικές, να διαθέτει χώρο για προπλάσματα και σχέδια, να περιλαμβάνει χώρους για βιβλιοθήκη, διοίκηση και αποθήκες.

Επιπλέον Οδηγίες δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως: να είναι αντάξιο των οικοδομημάτων της αρχαιότητας, να διαπνέεται από έντεχνη αρμονία, περιέγραφε μέχρι και το πού θα τοποθετούνταν τα εκθέματα... ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ: ούτε την αμοιβή του αρχιτέκτονα, αλλά ούτε την έκταση του οικοπέδου!!!

Στα 1859 ο Θεόφιλος Χάνσεν θα δώσει μια ιδέα για το πού να οικοδομηθεί το Μουσείο: ιδανικά θα ήθελε στην Τριλογία του (Πανεπιστήμιο, Ακαδημία, Οφθαλμιατρείο και εκκλησία Καθολικών) να βρίσκεται στα αριστερά το Μουσείο (μετέπειτα Εθνική Βιβλιοθήκη)

«Σημασία δεν είχε το περιεχόμενο της Τέχνης αλλά το ότι ήταν καινούργια, ότι αποτελούσε στοιχείο προόδου (δηλ. εξευρωπαϊσμού)» Φιλιππίδης 1984, 68

«Επιστροφή των Μουσών στην πατρίδα τους» → ο νεοκλασικισμός δεν ήταν ένα ξένο σώμα που επιβλήθηκε στην Ελλάδα, αλλά η αναγέννηση της «αληθινής ελληνικής αρχιτεκτονικής»

Αυτούσια αντιγραφή στοιχείων από την Ακρόπολη και σταδιακές μεταλλαγές, π.χ. Χ. Χάνσεν πανεπιστήμιο Αθηνων, 1839-1864 & Θ. Χάνσεν, Εθνική Βιβλιοθήκη, 1884-1902

Κατατέθηκαν 14 σχέδια αλλά κανένα δεν ικανοποίησε την Επιτροπή της Ακαδημίας του Μονάχου ... καθώς ταίριαζαν πιο πολύ σε χωρες της Β. Ευρώπης κι όχι στην Αθήνα
Δεν γνωρίζουμε καν τα ονόματά τους, εκτός από έναν στον οποίο δόθηκε εύφημος μνεία

Σχέδιο L. Lange

Στο ενεργητικό του το Μουσείο της Λειψίας, γνωστός ως αρχιτέκτονας και ζωγράφος, φίλος του Rottmann οποίος ανελαβε να ζωγραφίσει για τον Λουδοβίκο της Βαυαρίας τοπία της Ελλάδας. Μαζί του έφτασε και ο Lange
Σχεδιάζει πρόταση για τα ανάκτορα, την αγγλικανική εκκλησία κ.ά. Κτήρια – φεύγει από την Ελλάδα στα 1839.
Το σχέδιό του για το Εθνικό δεν σώζεται αλλά υπάρχει περιγραφή του στον τύπο της εποχής

Με την έξωση του Όθωνα το 1862, και αυτή η πρόταση μένει στα χαρτιά

Στα 1865 εγκρίνονται εν τέλει τα σχέδια του Lange με παραλλαγές που αναλαμβάνει να εκτελέσει ο Κάλκος και ξεκινάει η θεμελίωση στον λοφο του Αγ Αθανασίου στον Κεραμεικό... ΑΛΛΑ διατυπώνονται πολλές αντιθέσεις για το σχέδιο και κυρίως τη θέση του με αποτέλεσμα να σταματήσει η ανέγερσή του...

Η λύση έρχεται από τη μεγάλη οικογένεια εθνικών ευεργετών, **Τοσίτσα. Η Ελένη Τοσίτσα** μέρες πριν τον θάνατό της το 1866 δωρίζει στο ελληνικό κράτος το οικόπεδο της οδού Πατησίων, μετά τη δωρεά του οικοπέδου το Πολυτεχνείου το 1860

Επιτέλους στις 3/10/1866 αρχίζει η θεμελίωση του Μουσείου επί βασιλέα Γεωργίου Α΄.

Η κατασκευή υπήρξε μακροχρόνια, η δυτική πτέρυγα του Μουσείου ολοκληρώνεται στα 1874.

Το **1871 ο γιος του δωρητή Βερναρδάκη χορηγεί άλλες 100.000 φραγκα** - συνολικό κόστος ανέγερσης 700.000δρχ

Υπήρξαν πολλές παραλλαγές του αρχικού σχεδίου και πλέον στα 1887 λίγο πριν το τέλος, καλείται ο **Θεόφιλος Χάνσεν** να ολοκληρώσει το προτζεκτ ΑΛΛΑ αυτός προτείνει κάτι εντελώς νέο που δεν ταιριάζει ούτε στον χώρο ούτε μπορεί να δέσει να τα τμήματα που είχαν ήδη χτιστεί

Εν τέλει το μουσείο αποπερατώνεται από τον **Ernst Ziller**, 1888, με έμπνευση από το σχέδιο του ίδιου για το Μ. της Ολυμπίας που ποτέ δεν εκτελέστηκε. **ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ από τα 1866 στα 1889!!**

Ίδρυση εργαστηρίων και μουσείου εκμαγείων στα 1893 στο Εθνικό, καθώς και συλλογές πχ Αιγυπτιακή, χαλκών, προελληνικών κλπ καθορίζονται με διάταγμα

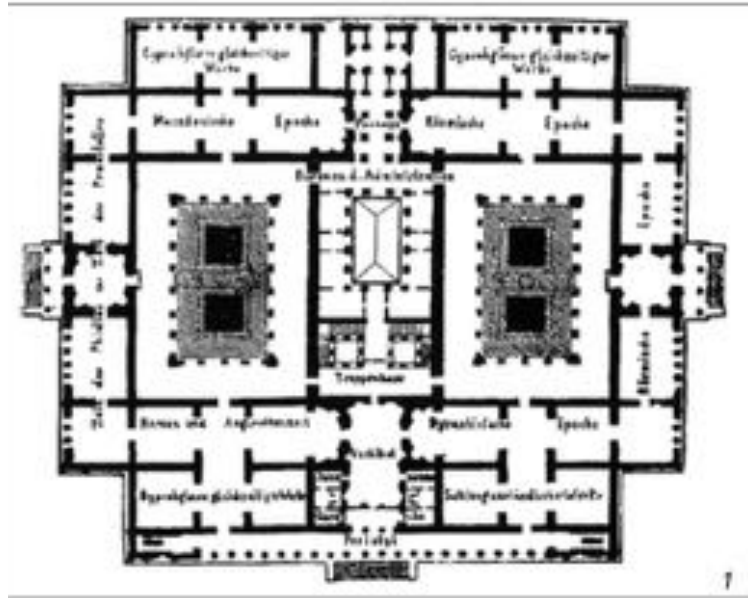
Πριν κλείσουν 15 χρόνια από την ολοκλήρωσή του διαπιστώνεται ανάγκη επέκτασης... αρχικά 1903-1906, προστέθηκαν 3 αίθουσες στον καθετο άξονα και στα 1932-39 χτίστηκε ένα δώροφο κτήριο με εσωτερική αυλή

Και μετά ξεσπάει ο Β΄ Παγκόσμιος... Φυγαδεύονται τα έργα σε σπηλιές στην Πνύκα και του Φιλοπάππου, σε κρυψώνες κάτω από τα δάπεδα του μουσείου

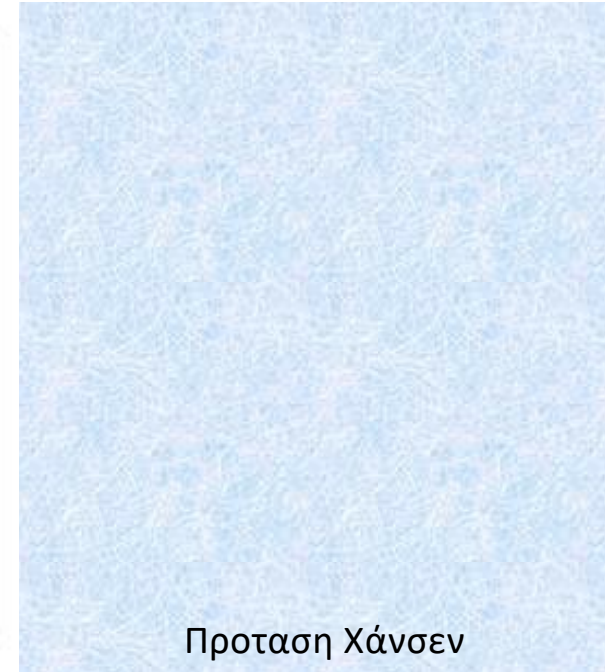
Αποκάλυψη στα 1946... ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΟΥΖΟΣ η ψυχή της ανασύστασης του Μουσείου

Ποσό από το σχέδιο Marshall προς αναδιοργάνωση του Μουσείου

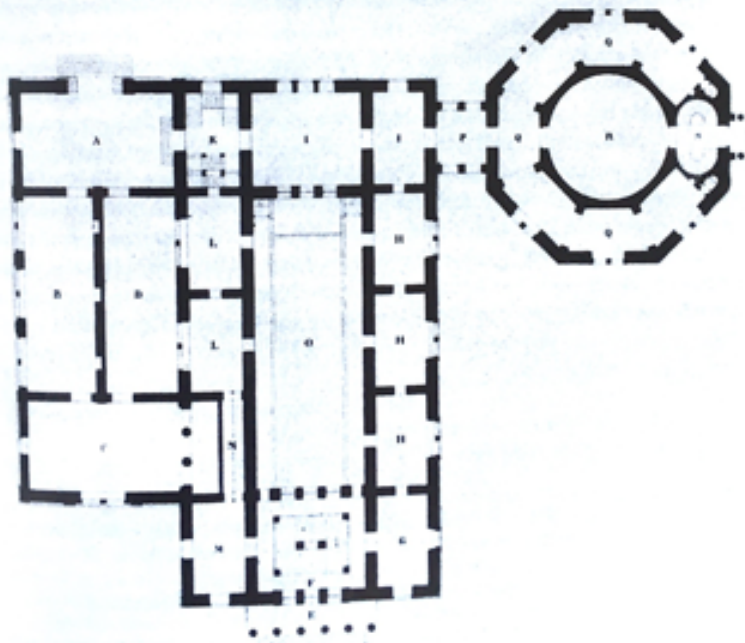
Διαρρύθμιση στα 1955 και σταδιακά με μικρές προσθήκες ο χώρος όπως τον ξέρουμε σήμερα...

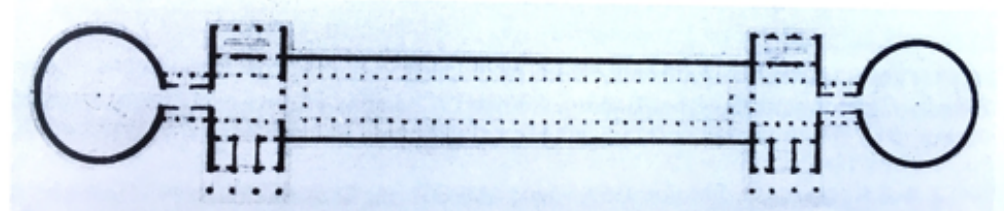
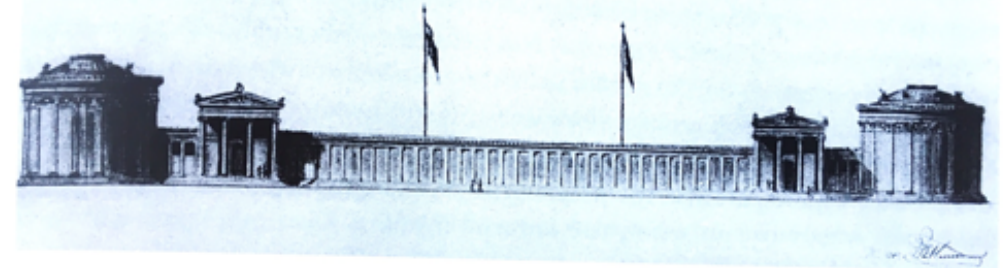
Σχέδιο L. Lange

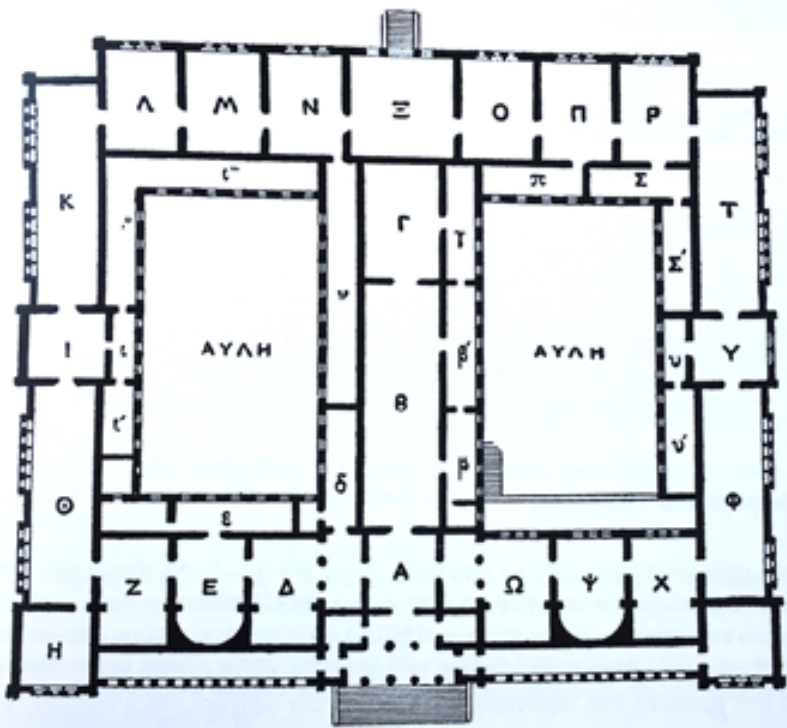

Προταση Χάνσεν

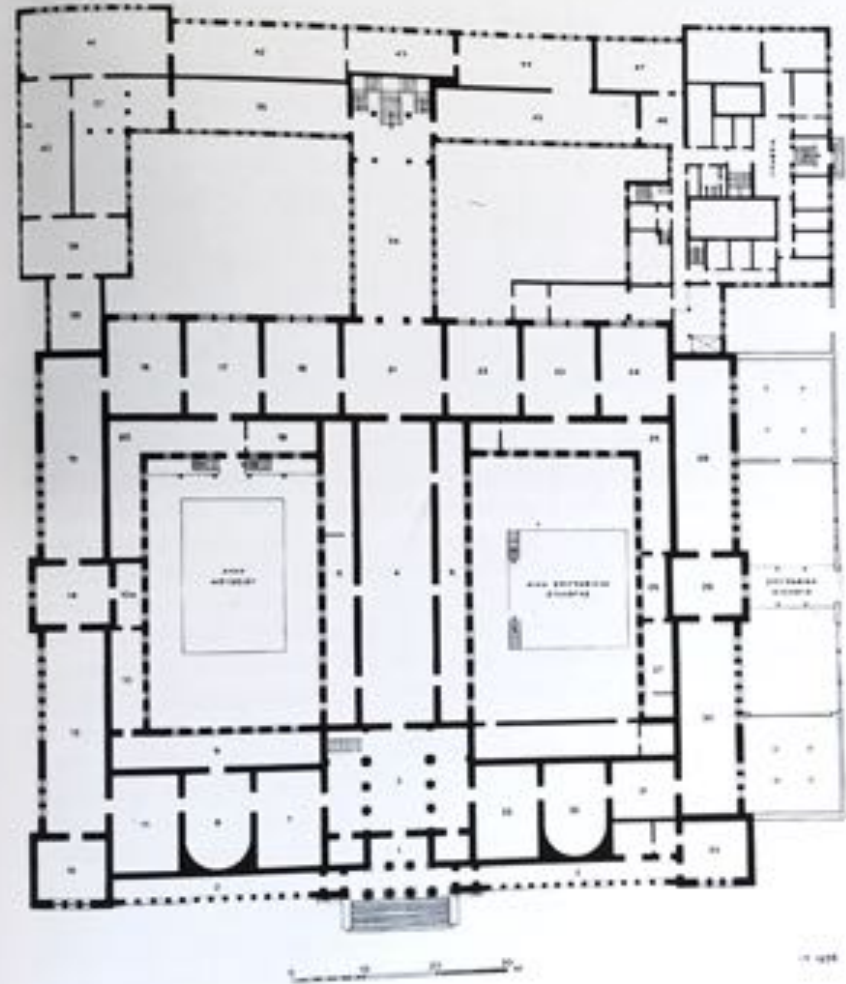

Σχέδια von Klenze

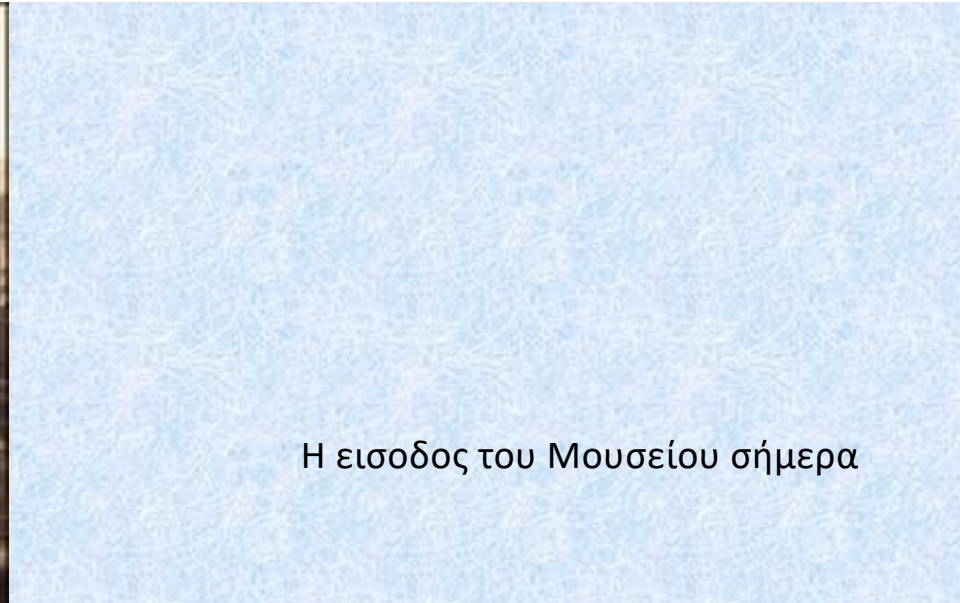
Τελικό σχέδιο με τις προσθήκες του Ziller

Η κάτοψη του Μουσείου σήμερα, με τις επεκτάσεις

Το Εθνικό Μουσείο με την τροποποιημένη πρόσοψη του Ziller

Η εισοδος του Μουσείου σήμερα

ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΩΣ 7/4/2023

1ο. ΘΕΜΑ

<http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=2617>

Η ίδρυση και οι περιπέτειες του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Ένα συνοπτικό χρονικό με αφορμή την επέτειο των 150 χρόνων από τη θεμελίωσή του (1866-2016)

Πασχαλίδης Κώστας

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιές ήταν οι πιο σημαντικές μορφές του ΕΑΜ στον 20^ο αι κατά την γνώμη σας και γιατί;
2. Πόσος χρόνος χρειάστηκε για τη δημιουργία του Μουσείου και ποια πολιτικά/ιστορικά γεγονότα επηρέασαν την αποπεράτωσή του;
3. Έχοντας ακούσει τα στοιχεία του Κ. Πασχαλίδη και έχοντας παρακολουθήσει τις διαφάνειες του μαθήματος, θεωρείτε ότι πρέπει να υπάρχει ένα ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ σήμερα;